

Smittsant

INFORMATION FRÅN SMITTSKYDD I NORRBOTTEN

SMITTSKYDD, NORRBOTTENS LÄNS LANDSTING, 971 80 LULEÅ, TELEFON 0920-28 36 16

Nr 3 - 2009

Innehåll

Information om frågor kring vaccination och den nya influensan A(H1N1)09	2
Glädjande minskning av antibiotikaförskrivning i öppenvård (Anders Österlund)	2
Slutenvårds-STRAMA (Anders Nystedt)	3
Klamydia – första halvåret (Anders Österlund)	4
Vaccinationstäckning mot barnsjukdomar i Norrbotten (Anders Österlund)	4

Information om frågor kring vaccination och den nya influensan A(H1N1)09

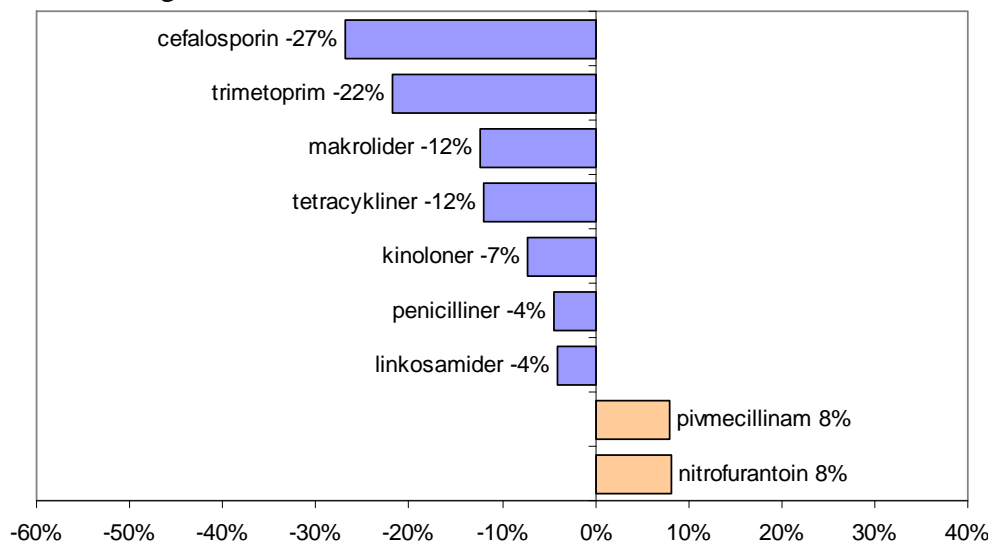
Den nya influensan A(H1N1)09, och vaccinationer riktade mot densamma, har fått stort utrymme i media sedan sommaren. Även landstinget har lagt mycket energi på information kring dessa frågor. Informationen finns publicerad på landstingets ”influensaportaler”:

- för allmänheten (www.nll.se/nyainfluensan)

- internt för landstingets anställda (<http://insidan.nll.se/Diagnostik/Stab-Diagnostik/Smittskydd/Intern-information-om-nya-influensan/>).

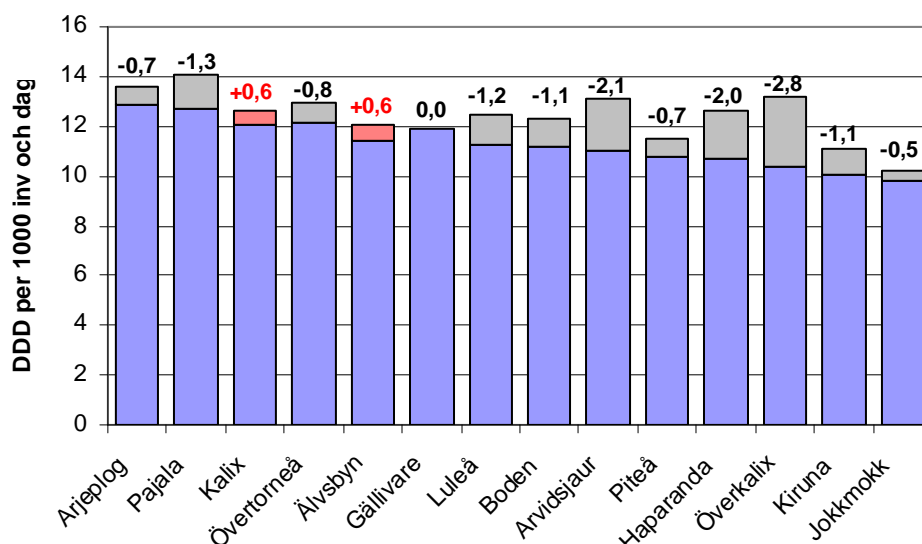
Glädjande minskning av antibiotikaförskrivning i öppenvård (Anders Österlund)

Den sedan flera år tillbaka besvärande trenden med ökad förskrivning av antibiotika i Norrbottens öppenvård tycks vara bruten. Under de första tre kvartalen 2009 förskrevs ca 9 % mindre antibiotika än under motsvarande period 2008. Som framgår av figur 1 nedan, är det endast förskrivningen av nitrofurantoin och pivmecillinam som ökat. Förskrivningen av dessa två medel har dock ökat för att möjliggöra en mer omfattande minskning av förskrivningen av trimetoprim- och kinoloner vid urinvägsinfektioner. Detta är helt i linje med såväl nationella som landstingets rekommendationer.

Figur 1. Förändring av antibiotikaförskrivning i öppenvård 3:e kvartalet 2009 jämfört med 3:e kvartalet 2008, uppdelat per preparat/grupp. Källa: Apoteket Farmaci AB

I samtliga kommuner utom Kalix och Älvsbyn har förskrivningen minskat, se figur 2. I flera kommuner, framför allt Överkalix, Arvidsjaur och Haparanda är minskningen påtaglig. Lysande!

Figur 2. Förändring av antibiotikaförbrukningen i öppenvård 3:e kvartalet 2009 (blå+ röda staplar) jämfört med 3:e kvartalet 2008 (blå+grå staplar). Källa: Apoteket Farmaci AB

Slutenvårds-STRAMA (Anders Nystedt)

För slutenvården ser statistiken lika uppmuntrande ut. Sjukhusen i Norrbotten har under 2008 och 2009 arbetat med att förändra användandet av antibiotika och det har satts upp både kvantitativa och kvalitativa mål. Syftet med reformerna är förstås att förhindra resistensutveckling hos sjukhusfloran. Målet har alltså inte bara varit att se en minskning av antibiotikaanvändningen totalt sett utan även att specifikt söka minska bruket av cefalosporiner och kinoloner då man menar att dessa antibiotikagrupper kan driva på uppkomsten av så kallad ESBL-resistens.

Statistiken för slutenvårdsförbrukningen under årets tre första kvartal är lite svårtolkad då man i landstinget i våras, inför den kommande influensaepidemin, ökade på beredskapslagren av vissa antibiotika. Men när jag tar hänsyn till detta framgår att slutenvårdsförbrukningen verkar ha minskat med hela **9 %!** (definierade dygnsdoser J01).

Kvalitativt har målen varit att använda mindre kinoloner och cefalosporiner totalt sett, och att när cefalosporiner används välja cefotaxim (ex Claforan) i stället för cefuroxim (ex Zinacef). I statistiken framgår att kinolonbruket minskat med **21 %!** Gruppen J01D (övriga antibakteriella betalaktamer d v s cefalosporiner och karbapenemer) har minskat med nästan **27 %!** Och cefuroxim specifikt har minskat med **77 %!** Och kolla in cefuroximminskningen i Kiruna! Där kan man tala om genomslag!

Förändring %	BD totalt slutenvård	Gällivare	Kalix	Kiruna	Piteå	Sunderby
J01 (tot ab för systemiskt bruk)	- 9,0 %	- 9,8 %	- 9,8 %	- 17,1 %	-9,7 %	- 5,9 %
J01D (cefalosp, monobakt & karbapenemer)	- 26,7 %	- 14,3 %	- 33,9 %	- 57,9 %	- 6,1 %	- 27,6 %
J01DC02 (cefuroxim)	- 77,3 %	- 54,4 %	- 85,1 %	- 96,8%	- 74,1 %	- 87,2 %
J01MA02 (ciprofloxacin)	- 20,0 %	- 2,0 %	- 15,6 %	- 28,7 %	- 33,7 %	- 20,2 %

Källa: Apoteket farmaci AB

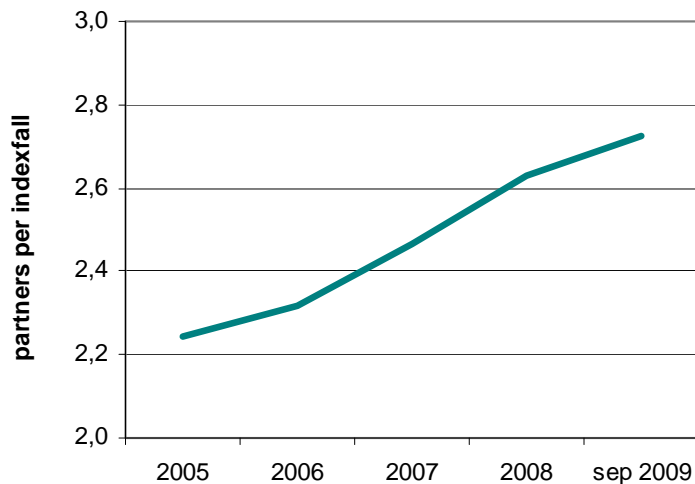
Vi måste förstås vara medvetna om att dessa siffror kan innehålla felkällor och då framför allt statistiken för slutenvården med hänsyn till bland annat upphandlandet av beredskapslagret. Sen får vi också se vad influensaepidemin kan få för påverkan. Vi kanske med andra ord inte ska jubla riktigt än men om dessa siffror stämmer och trenden håller i sig så har jag ett meddelande till sjukvården i länet:

Detta är ju fullständigt lysande!

Ödmjukt föreslår jag att vi avvaktar årsstatistiken som kommer i januari/februari. Men jag ställer champagnen på kylning...

Klamydia – första halvåret (Anders Österlund)

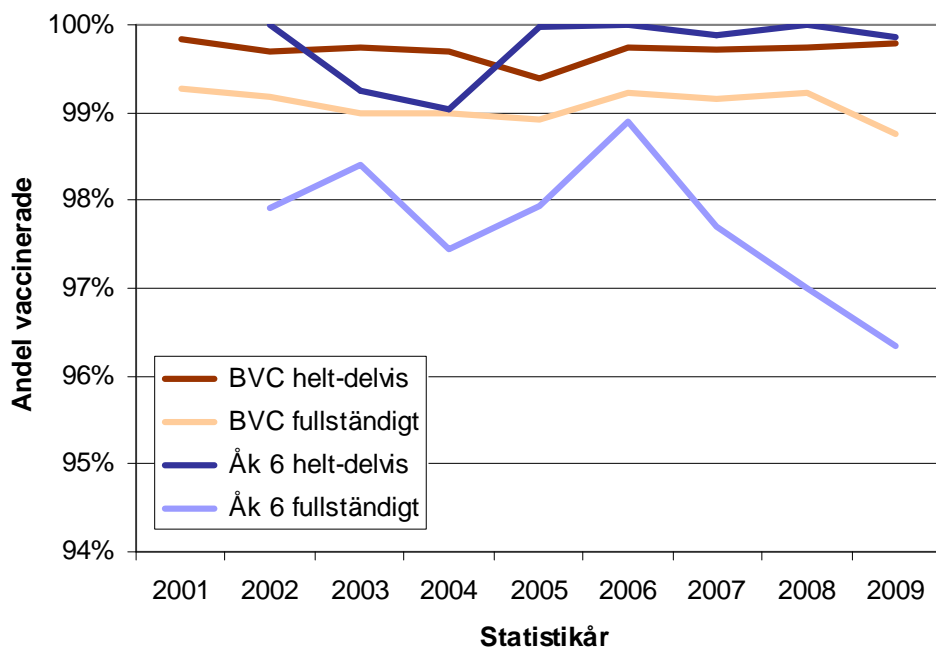
Antalet nya fall av klamydia i Norrbotten har varit i stort sett konstant under de senaste åren. Under de tre första kvartalen i år har 7 % fler fall rapporterats än under samma period förra året. Ökningen beror till största del på den effektiviserade smittspårning kring fall av klamydia som infördes i Norrbotten 2007, se figur 3. Vi uppskattar att den centraliserade smittspårningen medför att vi finner ca 10 % fler fall än tidigare.

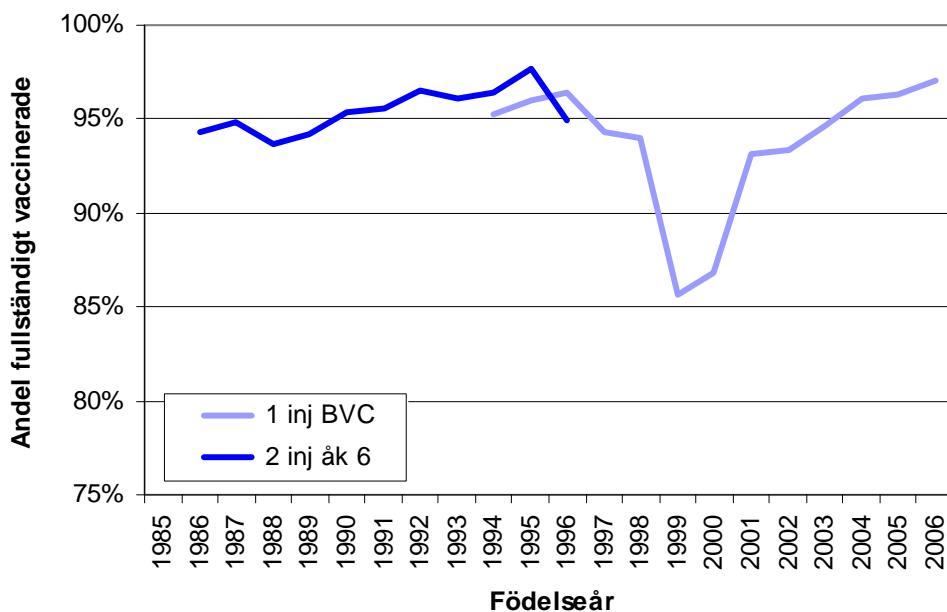
Figur 3. Partners per nytt klamydiafall (indexfall) som mått på hur effektiv smittspårningen varit i Norrbotten 2005 t o m september 2009.

Vaccinationstäckning mot barnsjukdomar i Norrbotten (Anders Österlund)

Det svenska barnvaccinationsprogrammet är framtaget för att förebygga besvärliga infektionssjukdomar. Nästan alla barn i Norrbotten har helt eller delvis vaccinerats mot dessa. Däremot ses en oroande trend mot att flera barn än tidigare inte har en fullständig vaccination, se figur 4 och 5. Efter ett par rapporter under 90-talet om misstanke att det skulle finnas ett samband mellan vaccination mot mässling och Mb Crohn och autism, något som sedermera dementerats av flera oberoende forskargrupper, sjönk vaccinationstäckningen i Sverige. Sedan några år tillbaka har trenden vänt och kurvan är nu åter på väg upp. Det är nu extra viktigt att se till att komplettera vaccinationerna hos de barn som föddes under perioden 1998-2002 och som gått miste om den första MPR-sprutan.

Figur 4. Vaccinationstäckning i Norrbotten avseende de vacciner som ingår i barnvaccinationsprogrammet förutom mässling-påssjuka-röda hund (redovisas separat, se figur 5).

Figur 5. Vaccinationstäckning mot mässling-påssjuka-röda hund i Norrbotten.

Anders Österlund
Smittskyddsläkare
anders.osterlund@nll.se
0920-28 36 19

Anders Nystedt
Bitr smittskyddsläkare
anders.nystedt@nll.se
0920-28 22 45

Ann-Louise Svedberg
Smittskyddssköterska
ann-louise.svedberg@nll.se
0920-28 36 09

Ann-Marie Cylvén
Smittskyddssköterska
ann-marie.cyven@nll.se
0920-28 32 93

Inga-Lill Lundqvist
Smittskyddssekreterare
inga-lill.lundqvist@nll.se
0920-28 36 16